

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

VII. S. Thomas Aquinas. Dic sapientiæ: soror mea es, & Prudentiam voca Amicam tuam: ut custodiat te à muliere extraneâ, & ab alienâ, quæ verba sua dulcia facit. Prov. 7. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

maximè rationale, antè quàm fiat, dum fit, & postquam est factum. Rationabile antequàm fiat, ita ut agnoscas honorem, quo te DEUS dignatur eligendo in victimam, ut idcirco non vadās ad sacrificium invitus, uti illa animalia, quæ sortem suam non agnoscebant, sed hilaris, sed animosus. Ad hoc autem ratione est opus. An igitur sacrificandus DEO vero ad aram ibis quasi ad mæcellum? *Voluntarie sacrificabo tibi.* Psal. 53. 8. Rationabile, dum fit, quia illa opera laboriosa, quæcunque sint, non sunt executioni danda, ut solent ab eo, qui aliud non querit, quàm materiam operis externi. Oportet illis sociare actus Religionis consentaneos, actus compunctionis, actus charitatis: hoc enim est dare pretium operibus. *Oblatio iusti impinguat Altare.* Eccl. 35. 8. Id, quod impinguat altare, non est victima, sed oblatio, hoc est, actus ille devotus, quo offertur. Denique rationale etiam postquam est factum, quia variis experimentis, quæ sumis de te ipso, ob-

servandum, an sacrificium, quod facis, tuis viribus sit commensum. Scis victimam huius sacrificii in vitâ servandam, ut denuò possit immolari. Necesse igitur est, ut nec parcas tuo corpori, nec illud destruas. *Honor Regis iudicium diligit.* Unde pariter distinguendus est honor externus, quem DEO tribuis, ab interno. Internus nullâ lege circumscibitur. Crede, quantum potes, spera, & ama, quantum pores. At externus non solum admittit legem, sed requirit, quemadmodum omnis victima salem suum requirebat. *Rationabile obsequium vestrum.* Hæc ergo sit regula, tantum facias operis externi, ut ad internum te reddat idoneum, non ineptum, quia internum est finis, externum verò medium. Quis autem nescit solum finem absque mensurâ expectandum esse, prout infirmi sanitatem expetunt? Medium eatenus est eligendum, quatenus conducit ad finem, prout pariter infirmi eligunt Medicinam.

VII.

S. Thomas Aquinas!

Dic sapientia: soror mea es, & Prudentiam voca Amicam tuam: ut custodiat te à muliere extraneâ, & ab alienâ, qua verba sua dulcia facit. Prov. 7. 4.

1. Considera discrimen, quod inter sapientiam Divinam, de quâ hîc sermo est, & Prudentiam intercedit, quantumvis cetera conjunctissimas, ut quæ ejusdem sancti Spiritûs dona sunt. Sapientia universum nos ducit in cognitionem finis ultimi, qui non est alius nisi DEUS noster, & facit, ut

ad illum unice aspiremus. Prudentia sine jam constituto, tanquam principio agendi, tota in his rebus occupatur. I. Utrite deliberet de medijs, quae sint usurpanda ad illum obtinendum. II. Ut sigillatim illa dijudicet. III. Ut imperet juxta praescriptum iudicii, hoc est, ipso opere exequatur. Jam vero sapientia debet esse soror, hoc est, sponsa tua, quo nomine mulieres in scriptura, praesertim in sacris Cantibus appellatur. *Vulnerasti cor meum soror mea. Aperi mibi soror mea. Quid faciemus sorori nostrae? Et Prudentia amica tua. Sapientia sponsa tua, quia in illa tuae sunt constituendae deliciae, amplectendo sublimem contemplationem tui ultimi finis, in ea quiescendo, delectando, tenerisque indulgendo affectibus. Dic sapientia, soror mea es. Prudentia esse tibi debet quasi Amica: Et Prudentiam voca amicam tuam, quia semper debet esse in promptu in cunctis actionibus, quae quotidie accidunt, tanquam virtus magis particularis, practica, & ut dici solet, usualis. O quanto suo bono gloriosus Thomas sapientiam habuit Sponsam, amicissimam Prudentiam!*

2. Considera à contrario, per mulierem extraneam, si morali sensu loquamur, intelligendam hoc loco illam, quae sapientiae repugnat, & per alienam, quae cum Prudentia non concordat. Sapientiae opponitur, si bene perpendas, sensualitas tua, quae uti hebes est in estimandis rebus, ita etiam stulta sine finem constituit in quovis alio bono, quam in illo, quod est purus spiritus,

sed vult bona sensibus subiecta. Prudentia opponitur Humanitas tua, quae quidem non vult desistere à suo ultimo, sed interim non se applicat ad illum efficaciter obtinendum, ut deberet. Sensualitas dici potest mulier extranea, quia maxime opposita est sapientiae. Humanitas dici potest mulier aliena, quia, etsi Prudentia contraria non sit, cum illa tamen non consentit in omnibus: saltem alienam se monstrat ab efficacia operis. Hanc quolibet o quantis utitur blanditijs, ut ad propriam trahat voluntatem *verba sua dulcia facit.*

3. Considera blandimenta sensualitatis tuae. Studet ista te pellicere ad se perens, ut non tam ratione quam sensu ducaris, & ideo non capitum amore honorum, quae sunt à sensibus abstracta, imperceptibilia, ignota, qualia sunt caelestia, quia propter illa necesse est deserere terrena, hoc est, praesentibus non frui intuitu futurorum. Arque ita haec temeraria tendit etiam ad fidem tollendam, quia nihil est, quod tam facile infidelitatem generet, quam haec bruta ratio vivendi.

4. Considera blandimenta Humanitatis tuae, hoc est, illius partis naturae non depravatae, sed languidae, ad quam alludit Apostolus, cum dicit: *Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae.* Ita quoque *verba sua dulcia facit*, quia tibi dicitur, equidem servendum esse DEO fini tuo ultimo, sed non intermendum te ipsum. Sufficere tibi bonitatem mediocrem, quin ad sanctitatem velis aspirare. Major

rem esse DEI gloriam, si moderatè agendo lapsu temporis multos juves, quam si contentioso fervore ante tempus occidas te ipsum.

5. Considera, quomodo ab utriusque blanditiis servare te debeant Sponsa tua & Amica. Sapientia, quæ est Sponsa tua, præservare te debet à blanditiis sensualitatis, brachiis te stringendo, hoc est, faciendo, ut te firmes in cognitione tui ultimi finis. Dû hoc fiet, nullum erit periculum, ut huic humeros obvertas ad adoranda bona sensibus subiecta. Prudentia, quæ est Amica tua, præservare te debet à blanditiis Humanitatis tuæ, faciendū, ut caute discernas, quousque illam audias, quia nec omnia illi facile concedenda sunt, nec omnia crudeliter neganda. Prudentiâ opus est, alia regula dari nequit.

6. Considera, quomodo Doctor Angelicus illâ Sapientiâ, illâque Prudentiâ, quæ in ipso plusquam humanæ pariter fuerunt, apertè se tueri potuerit

à blandis assultibus, qui in nobis vel ab iniquitate, vel ab infirmitate procedunt, quia moribus Angelus in terrâ vixit. Si tamen unquam aliàs: tunc certè Divino quodam modo hoc præstitit, cum se defendit ab assultu infelicis foeminae non tantum alienæ, sed extraneæ, quæ ad illum tentandum accessit. Tunc sanè promptum habuit auxilium, quod à Sapientiâ & Prudentiâ accepit. Sapientia fecit, ut absque minimâ hesitatione uno ictu à se repelleret: Prudentia verò, ut repelleret tam apto medio, quale fuit illi objicere titiōnem. Tu quoque disce Sapientiam & Prudentiam requiri, ut inter similes assultus bene te gubernes. Sapientia, in retinendâ semper vivâ cognitione finis ultimi, ut illi fortiter inhæreas. Prudentia, ut periculosas fugias occasiones, aut ab illis te liberes, cum præter voluntatem te infestant.

* * *

VIII.

Ignoras, quoniam benignitas DEI ad pœnitentiam te adducit. Rom.

3. 4.

1. Considera, quàm perniciosa sit ignorantia, nescire, quare DEUS tam patienter te toleret in tuo peccato. Quamdiu hoc ignoras, nulla spes est emendationis. Aliud enim est alicui beneficio non respondere, aliud non æstimare, aliud non agnoscere. Qui non respondet, ingratus est, qui

non æstimat, iniquus, qui non agnoscit, incorrigibilis.

2. Considera, si DEUS in hunc modum te tolerat, id non fieri, quòd nequeat te statim præcipitare ad inferos, sed quòd nolis, sperans fore, ut interea respicias. Quis ergo non videt, quomodo benignitas DEI non solum te ad pœni-

N 3

pœni-